

תינוקת פרק עשירי גדה

סה.

עין משפט גזירה

יא א מיי" פ"ב מהל' אשוח
ה"כ סגן עין מח
עוש"ע ע"ד ס"י לנח ספ"י א
בג"ה:
יב ב מיי" פ"ה מהל' אסורי
ביתא הל' כג:
יג ב מיי" פ"ה מהל' מחלולת
אסורות הל' כד פ"ה א
מהל' טומאת אוכלים הל"י:

תוס' הרא"ש

לעולם יהיה לה אמת בימי
קטנות וגי בימי נערות.
וכדמסיק דתורת ירחי הוה
חד עונה וכוונן שבעל ששה
חודשים וכוונן נעוה בעילה
ראשונה ואחת בסוף שני
חודשים לנעוה ואחת לסוף
ד' חודשים לנעוה ואחת
לסוף נעוה. ותומא ואמאי
חזו בו פמאי דהוה ס"ד
התלמוד ירחי הוה חד עונה
השני ומי נימא הכי וכוונן
שבעל שניה בתחלת נעוה
וג' באמצע נעוה וד' בסוף
נעוה. ור"מ תינן מדקאמר
ד' לילות מתוך י"ב חדש
משמע דכל הבאות הוי
מפולגות זו מזו. ואי ביאה
שניה הויא בתחלת נעוה
כעילה אלא בליה ראשונה
בקטנות כשנשא מ"מ כיון
דאפי' אי בעל כל ששה
חודשים קטנות הוה כמו
לילה אחת בעי לאוקומי
בליה כעילה ראשונה
קטנות לביאה ראשונה
דנעוה: סבר למיבד
עובדא ברוחיה רב. ואפי'
דב עעמו פסק לקמן בועל
בעילה מצוה ופורש (א)
דילמא לא שמי ליה. א"נ
מניין סבר לה כמתני' וכו'
לא היה מקפיד שמואל.
אבל במה שיהיה ורצה
לסמוך על מילתיה דרב מה
שלא אמר מעולם על זה
שייך למימר לא יאוהב
לצדיק כל און שלא יכשלו
דבריו: התיישב פירש"י
גת עצמה. ולא נודר לר"ת
דא"ר הר"ל למיתני ברישא
דכולהו. אלא היינו עיגול
של טיט שמכניח על הדפין
התפוח והכבד על
הענבים והפוחות. וכן פי
בברוך בערך טלופחא. הוה
יס דתני בפי' המוכר את
הבית המוכר את בית הבר
מכר את הים. ומפרש התם
מאי ים טלופחא ולפי שהוא
גבול כדשה נקרא טלופחא
דעיריים.
טלופח"י. ומה שנקרא ים.
לפי שעל ידו נעצרים
הענבים בת שופעין כים.
ודע לך דקתני התם המוכר
את בית הבר מכר את הים
ואי ים היינו גת עצמה או
בד עצמה מאי איצטרך
למיתנייה פשיטא שמכרו:

וכי תימא בציד הוא דאיבא הא טפי איבא. במסכת קדושין
(דף עט.) פ"ש"י ללא גרסי' ליה (בבב) דללאו בלבד נמי
משמע לא פחות ולא יותר (א) ומיהו נראה דלי לאו בלבד מנינו לפרושי
הכי אין שיעור הקטן שצין נעוה לבגרות אלא ו' חדשים והוה משמע
שפיר דליכא טפי: **אלא** ידוהב
זה אחת בימי קטנות ושתים בימי
נעוה ב'. מומסקין לקמן מי סברת
דכל תלתא ירחי חדא עונה מכלל
דקך היה סבור מתחלה וע"כ או
הראשונה שבקטנות רחוקה מן
השניה ו' חדשים והשאר ג' ג' או
הרביעית רחוקה ו' חדשים והשלישית
השאר ג' ג' שאל לאן כן לא היו מתוך
י"ב חדש ואפי' כי מסיק תלתא צימי
נעוה וכל מרי ירחי חדא עונה לא
היה צריך לשנות סדר העונות אלא
כל תלתא ירחי חדא עונה הראשונה
לפני הנעוה והשניה בתחלת נעוה
והשלישית באמצע נעוה ג' ירחים
אחרים והרביעית בסוף נעוה ויש
לומר דניחא ליה להש"ס להשוות
הפסקות הביאות זו מזו כמו שהוה
יכול ואפי' דציאת קטנות צריך שתהא
ו' חדשים לפני נעוה דאם לא כן לא
היו י"ב חדש מ"מ נראה ללאו דוקא
בשלא בעל אלא ו' חדשים לפני
נעוה דהא אפילו בעל כל ימי משך
קטנות קאמר דאינו אלא בעילה
אחת הילכך אי כל חדא תלתא ירחי
תהיה השניה שבתחלת נעוה סמוך
לציאת הראשונה של קטנות מש"ס
קאמר כל מרי ירחי חדא עונה השניה
תהיה בסוף צ' חדשים של נעוה
רחוק מסוף קטנות והשלישית לסוף
ד' חדשים והרביעית לסוף ו' חדשים
ורחוקים שוה מרי ירחי וכן
דקס"ד מעיקרא בכל תלתא ירחי
חדא עונה הוי און שוה צוה הענין ג'
חדשים לפני קטנות ומשכחת הציאות
עד סוף קטנות דאינה אלא ציאה
אחת ומש"ס לג' חדשים באמצע נעוה

ומש"ס לג' חדשים בסוף נעוה ורביעית ג'
חדשים בבגרות: **סבר** למעבד עובדא בוותיה דרב ואפי'ו ראתה. וה"ל הוה מפליג בין ראתה ללא ראתה מ"מ לא הוה
ה"ל למעבד כרז דהא מסקינן לקמן רז ושמואל דאמרי תרוייהו הלכה בועל בעילת מנהו ופורש וי"ל דאי לא עביד כהך דלקמן לא הוה
מקפיד שמואל דמ"מ הוה עביד כמתני' אלא בהך שהיה רואה לעשות מה שלא אמר רז מעולם צוה היה מקפיד שמואל:
הדפין והדפין והעדשין. העדשין פ"ה זו היא הגת עצמה שהענבים נמונים עליה ובס"פ בתרא למסכת ע"ו (דף עה.) קאמר בעו
מנייה מר' אבהו הני גורגי כוכבים מהו פ"ש"י וכן בערוך גורגי עקלים ופשיט ליה מהא דהדפין והלולבין וכו'
דעקלים מנגנן ופ"ש"י התם דמדפשיט מהך מתני' ש"מ דעיקר היא הילכך סמכינן עלה למשרי גת בהדחה ולא סמכינן אצרייתא דלעיל
הגת והמחך דקתני של עץ ושל אבן מנגנן והן טהורין וזהו תימה אי מיימי היא צרייתא דהדפין לגבי עקלין דליכא דפליג (א) גבי
שאר דברים דפליג אידך צרייתא עלה וליכא טעמא לנסמך עליה ומיהו מטעם דבשל סופרים הך אחר המיקל הוה מני פסוק כוותיה
ועוד דבמסכתא דטהרות גרסינן הדפין והלולבין והעדשין מנגנן והן טהורין ומיהו אומר ר"י דאפי' אי גרסינן מניין כגריסת הספרים ל"ק
לצרייתא דלעיל דעדשין לאו גת עצמה הוא אלא עיגול של טיט שמכבד על ענבים שבגת לדורכן וכן פ"י בערוך צריך טלפח והוא ים דלמר צפ'
המוכר הבית (ב"ב דף ק"ו:) מאי ים טלפחא ולפי שהוא גבול קרוי עדשים וטלפחא ונקרא ים על שם שהענבים נעצרים על ידו ומתמלאת יין כמים
יכסו על ים ומה שלא שנה הכא דין גת היינו משום שהיא כבדה ואינה מנוטלת כל כך ומשתמרת יותר מטומאה מכל כלי הגת שיד הכל
ממשמשין בהן וכן בהמוכר הבית לא הוצרך לשנות (א) גת כי פשיטא שמכר את (א) הגת עצמו ומכר את היקבים דקתני בגמרא לא היינו גת כפרש"ס
אלא כמו שפירש הערוך קלים שמציאין בהן זיתים לבית הבר ור"ת מפרש דהך מתני' בכלי בית הבר דאיירי כדלמך באיזהו נשך (ב"ב דף עז.)
גבי מעטין של זיתים והא מחסר מכמר ועיולי לבי דפי וגבי עציט של ענבים נקט ועיולי לבי מענתרתא וכן עדשין דפרק המוכר את הבית (ב"ב דף
ק"ו:) קאמר להו גבי בית הבר דקאמר המוכר את בית הבר מכר את הים ומפרש מאי ים טלפחא והיינו עדשין דהכא וכן עקלים מנינו בבד
בפרק זה בזור (פאהד"ו ט.) לעקל בית הבר אני צריך ובהגול בתרא (ב"ב קטו:) כשעקל בית הבר כרוך עליה ואפי' דפתח בתרתי גמיו
ובית דציו טמאים גת שיריה דקאמר בהחולין (יימ"ט דף ק"ח:) כתובה לבי"ש שיריה ומיהו קשה דלא דמי אי התם שיר לבי"ש מ"מ תני לבי"ה אבל
הכא אמאי תנא גת כלל אי לאו לאשמועינן בהו מדי אלא ע"כ משמעו בבד ומיהו שמעינן דגת כיוכל צו וע"כ אי לא מירי אלא בבד היכי
פשיט דגורגי דעובדי כוכבים דהיינו עקלין דגבי גת דלענין יין נשך מעקלין דצרייתא דאיירי בכלי צד אלא ע"כ לבי"ה דתנא דהוה מנייה משמע
גת וכיוכל צו ורש"י ג' נמי קאמר מגת לגת ומבד לבד דדינס שוה ועוד אומר ר"י דאפילו לפירש"י דפי' דעדשין היינו גת ולגריסת הספרים
דגרסי' מדיחין לא פליג אצרייתא דגת ומחך דקתני מנגנן והן טהורין דהתם בשל עובדי כוכבים מיירי לפיכך מחמירין לנגב אפי' דאינו
מופפין דקתני אס הוה מופפין אסורין והך דהכא איירי בשל ישראל ונגע בהן עובדי כוכבים דקתני מי שהיו גמיו ובית דציו טמאין ומש"ס
קני בהדחה וכן ל"ל לרצה דלמר התם ל"ש פירוש דבעי ניגוב אלא שופתה אבל דרך צה בלא זפיתה לא ובהך צרייתא קתני של עץ ושל אבן
מנגנן והם טהורין ואם היו מופפין אסורין אלמא בלא זפיתה נמי בעי ניגוב אלא מתניתא איירי בשל עובדי כוכבים ומיהו קשה דהיכי
פשיט גורגי דעובדי כוכבים מעקלין דצרייתא דשמעתין דלמא דעובדי כוכבים חמירי וי"ל דע"ג דגת מפלגין צין ישראל לשל עובדי
כוכבים יש דברים דלא שייך לאפלוגי בהו כמו גבי נודות וגבי דבר שמכניסו לקיום דאפי' לפי שעה גורו צהו רבנן ל"ש דישאל ל"ש דעובדי
כוכבים ומש"ס מיימי ראייה שפיר מעקלים (א) וי' בגורגי של שיפא ושל גמי איירי ומיימי ראייה דאפי' בשל ישראל מיישנה שנים עשר חדש:

עד שהיה המכה סוף. וד' לילות לקטנה מאי עזידיתייהו: אינו
אלא אחס. ושאלו צעי למיחב לה לבד צ' דקטנות: אי אמרם בשלמא
בוגרם בעלמא. שניקט לאחר שבגרה: איס לה טפי. מיליה אחת
דאית לה צ' לילות מש"ס יהיב להך משבגרה לילה אחת שלמה
ואפי' ג' דנבעלה קודם לכן דכי היכי
דלחגי בעילות קטנות למבצר חדא
מל' לילות הניתנות לנערה דהא
אמרינן כל בעילות שבעל אינו אלא
אחת הא לילה אחת מיהא מצדרי
דמו לא יהיבין לה ד' אלא ג': אהני
נמי בעילת נעוה למבצר חדא.
מלילות דבגרות ומו לא יהיבין להך
בוגרת שבעלה קודם לכן יהיבין
מיהא לילה אחת מהשמים: אלא אי
אמרם בוגרם. לילה הראשון ומו לא
אמאי יהיב לה (א) להך אחת צימי
בגרות אפי' בעילות דקודם לכן מאי
אהנו חדא בעילה הוא דבעי למיחב
לה צימי בגרות ולא כל הלילה: וי'
צימי נעוה. וליכא הכא בגרות כלל.
דקשיא לך הא לא משכחת ג' עונות
של ג' חדשים צימי בגרות מי סברת
כו': כוונתיה דרב בוגרת כל לילה
הראשון: לא יאוהב כו'. שלא נכשל
זה דצרינו: משנסקו שניו. וקנה:
נשמעו מוונסו. קשין לבא: גפיו.
ליין: וציוס ציו. לשמן: הדפין.
זהו הדלת שנותנין על הענבים:
הלולבין. היינו חופיא אישקוב"ס
שמנקים בה את הגת: והעדשין. זו
היא הגת עצמה שהענבים נמונים שם:
העקלים

לצדיק כל און אמר רב חנינא בר שלמיא משמיה דרב כיון שנתקו שניו
של אדם נתמעטו מזונותיו שנאמר ג"מ (אנכי נתתי לך) נקיון שנים
בכל עריכם וחוסר לחם בכל מקומותיכם: ראתה ועודה: תנו רבנן
ראתה ועודה בבית אביה בית הלל אומרים כל הלילה שלה ונותנין לה
עונה שלמה וכמה עונה שלמה פירש רבן שמעון בן גמליאל לילה וחצי
יום ומו בעינן כולי האי ורמינהו (א) הרי שהיו גתיו ובית בדיו טמאות
ובקש לעשותן בטהרה יביצד הוא עושה הדפין והלולבין והעדשין מדיחין
ומש"ס לג' חדשים בסוף נעוה ורביעית ג' חדשים בבגרות (א) ו' ראשונה בסוף קטנות ושניה באמצע נעוה ורביעית ג'
חדשים בבגרות: **סבר** למעבד עובדא בוותיה דרב ואפי'ו ראתה. וה"ל הוה מפליג בין ראתה ללא ראתה מ"מ לא הוה
ה"ל למעבד כרז דהא מסקינן לקמן רז ושמואל דאמרי תרוייהו הלכה בועל בעילת מנהו ופורש וי"ל דאי לא עביד כהך דלקמן לא הוה
מקפיד שמואל דמ"מ הוה עביד כמתני' אלא בהך שהיה רואה לעשות מה שלא אמר רז מעולם צוה היה מקפיד שמואל:
הדפין והדפין והעדשין. העדשין פ"ה זו היא הגת עצמה שהענבים נמונים עליה ובס"פ בתרא למסכת ע"ו (דף עה.) קאמר בעו
מנייה מר' אבהו הני גורגי כוכבים מהו פ"ש"י וכן בערוך גורגי עקלים ופשיט ליה מהא דהדפין והלולבין וכו'
דעקלים מנגנן ופ"ש"י התם דמדפשיט מהך מתני' ש"מ דעיקר היא הילכך סמכינן עלה למשרי גת בהדחה ולא סמכינן אצרייתא דלעיל
הגת והמחך דקתני של עץ ושל אבן מנגנן והן טהורין וזהו תימה אי מיימי היא צרייתא דהדפין לגבי עקלין דליכא דפליג (א) גבי
שאר דברים דפליג אידך צרייתא עלה וליכא טעמא לנסמך עליה ומיהו מטעם דבשל סופרים הך אחר המיקל הוה מני פסוק כוותיה
ועוד דבמסכתא דטהרות גרסינן הדפין והלולבין והעדשין מנגנן והן טהורין ומיהו אומר ר"י דאפי' אי גרסינן מניין כגריסת הספרים ל"ק
לצרייתא דלעיל דעדשין לאו גת עצמה הוא אלא עיגול של טיט שמכבד על ענבים שבגת לדורכן וכן פ"י בערוך צריך טלפח והוא ים דלמר צפ'
המוכר הבית (ב"ב דף ק"ו:) מאי ים טלפחא ולפי שהוא גבול קרוי עדשים וטלפחא ונקרא ים על שם שהענבים נעצרים על ידו ומתמלאת יין כמים
יכסו על ים ומה שלא שנה הכא דין גת היינו משום שהיא כבדה ואינה מנוטלת כל כך ומשתמרת יותר מטומאה מכל כלי הגת שיד הכל
ממשמשין בהן וכן בהמוכר הבית לא הוצרך לשנות (א) גת כי פשיטא שמכר את (א) הגת עצמו ומכר את היקבים דקתני בגמרא לא היינו גת כפרש"ס
אלא כמו שפירש הערוך קלים שמציאין בהן זיתים לבית הבר ור"ת מפרש דהך מתני' בכלי בית הבר דאיירי כדלמך באיזהו נשך (ב"ב דף עז.)
גבי מעטין של זיתים והא מחסר מכמר ועיולי לבי דפי וגבי עציט של ענבים נקט ועיולי לבי מענתרתא וכן עדשין דפרק המוכר את הבית (ב"ב דף
ק"ו:) קאמר להו גבי בית הבר דקאמר המוכר את בית הבר מכר את הים ומפרש מאי ים טלפחא והיינו עדשין דהכא וכן עקלים מנינו בבד
בפרק זה בזור (פאהד"ו ט.) לעקל בית הבר אני צריך ובהגול בתרא (ב"ב קטו:) כשעקל בית הבר כרוך עליה ואפי' דפתח בתרתי גמיו
ובית דציו טמאים גת שיריה דקאמר בהחולין (יימ"ט דף ק"ח:) כתובה לבי"ש שיריה ומיהו קשה דלא דמי אי התם שיר לבי"ש מ"מ תני לבי"ה אבל
הכא אמאי תנא גת כלל אי לאו לאשמועינן בהו מדי אלא ע"כ משמעו בבד ומיהו שמעינן דגת כיוכל צו וע"כ אי לא מירי אלא בבד היכי
פשיט דגורגי דעובדי כוכבים דהיינו עקלין דגבי גת דלענין יין נשך מעקלין דצרייתא דאיירי בכלי צד אלא ע"כ לבי"ה דתנא דהוה מנייה משמע
גת וכיוכל צו ורש"י ג' נמי קאמר מגת לגת ומבד לבד דדינס שוה ועוד אומר ר"י דאפילו לפירש"י דפי' דעדשין היינו גת ולגריסת הספרים
דגרסי' מדיחין לא פליג אצרייתא דגת ומחך דקתני מנגנן והן טהורין דהתם בשל עובדי כוכבים מיירי לפיכך מחמירין לנגב אפי' דאינו
מופפין דקתני אס הוה מופפין אסורין והך דהכא איירי בשל ישראל ונגע בהן עובדי כוכבים דקתני מי שהיו גמיו ובית דציו טמאין ומש"ס
קני בהדחה וכן ל"ל לרצה דלמר התם ל"ש פירוש דבעי ניגוב אלא שופתה אבל דרך צה בלא זפיתה לא ובהך צרייתא קתני של עץ ושל אבן
מנגנן והם טהורין ואם היו מופפין אסורין אלמא בלא זפיתה נמי בעי ניגוב אלא מתניתא איירי בשל עובדי כוכבים ומיהו קשה דהיכי
פשיט גורגי דעובדי כוכבים מעקלין דצרייתא דשמעתין דלמא דעובדי כוכבים חמירי וי"ל דע"ג דגת מפלגין צין ישראל לשל עובדי
כוכבים יש דברים דלא שייך לאפלוגי בהו כמו גבי נודות וגבי דבר שמכניסו לקיום דאפי' לפי שעה גורו צהו רבנן ל"ש דישאל ל"ש דעובדי
כוכבים ומש"ס מיימי ראייה שפיר מעקלים (א) וי' בגורגי של שיפא ושל גמי איירי ומיימי ראייה דאפי' בשל ישראל מיישנה שנים עשר חדש:

(א) כתובה לג. קדושין ע"ג.
(ב) ויבנות קפא. חולין ע"ג.
(ג) וי"ל לני נמי לנח.
(ד) ע"ז טה. ומסכתא ספריא.
(ה) דטהרות ע"ש ופי' דירש מ"ח
פ"י דטהרות (א) ופי' דאס'
כתובה לג. ד"ה וי"מ.
(ו) עין ש"ס אבמז דלפי ג'
שלפניו ורביעית ג' חדשים
והא ג' רש"ל צריך להגיה
הכא לא במקום א' או ג'
רש"ל דג, ג' ג' רש"ל הפד
רש"ס בתוס' (ט) וי"ל און.

תורה אור השלם

1. לא יאנה לצדיק כל און
ד'שנים קלא רע.
2. וגם אני נתתי לכם נקיון
שנים בכל עריכם וחסר
לחם בכל מקומותיכם וחסר
שבתם ע"ד נאם יי'
עומס ד ר

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלא וכו'
אמאי יהיב לה רבי לך
אחת: (ב) תוס' ד"ה הדפין
וכי לילכא דפליג על זה גבי
שאר: (ג) ב"ה"ח מעקלים אי
נמי בגורגי של שיפא:

לעני רש"י

אישקוב"ס. מוטאטא.

מוסף רש"י

אין בין נעוה לבגרות
אלא ו' חדשים. משכחת
שמי עונות הוה נעיה
באון שמיח משמים עשרה
ענה הולאה. ומשכחתא עד
שתבדו ששה חדשים ומו לא
כתובות (ט) כשביאה צימי
נעוה אינה שוה ליהוה
בגרות אלא ששה חדשים.
ופשמי שחא ממרתה לבגור
וסמינה ניכרס דצדיה דקמן
מנסי' נדה (מז). פנה חולל
ואכל (קדושין ע"ג). לא
יאונה לצדיק כל און. לא
יאכר. לא חומדן לו עפירה
כל' דעת (תש"י י"ב בא).
הדפין. כן העשוין מנין דלת
ומתני על המפתח
והלולבין והעדשין. וטלופחא
אשקוב"ס. שמכר בה
הענבים התפוחין לחאסין.
והעדשין. היינו גת עצמה
שקוין מיי"ט. מדיחין.
תנים (ע"ז טה).